

június 10-i értekezlet utasítása értelmében megalakult ún. mentesítési bizottság még akkor is folytatta munkáját, amikor a zsidókat már átszállították a téglagyárba, de mivel a téglagyári gettó parancsnoka és a német tanácsadók igen hajthatatlan elveket vallottak, nagyon kevés mentesítési kérvényt méltányoltak.⁹⁵

A szegedi gettó felszámolása június 16-án vette kezdetét. Német és magyar fegyveresek⁹⁶ hajtották át a zsidókat a környék legnagyobb téglagyárába. A Szegedi Téglagyár Társulat telepe a Cserzy Mihály utca végén helyezkedett el. A szomszédos gyártelekkel együtt, amely ugyancsak a gyűjtő- és bevagonrozási központ része volt, a téglagyárt fakerítés övezte, amelyet Bodolay csendőr hadnagy vezényletével különleges, Nagyváradról és Zomborról átirányított csendőrosztag őrzött.⁹⁷ A téglagyárba 8617 zsidót vontak össze, akiknek még a fele sem volt szegedi illetőségű. A többiek, valamivel korábban, Csongrád vármegye közeli településeiről érkeztek, így Apátfalváról, Csanádpalotáról, Csongrádról⁹⁸, Dunapatajról, Okécskéről, Földeákról, Hódmezővásárhelyről, Horgosról, Kalocsásáról, Kecelről, Kiskundorozsmáról, Kiskunhalasról, Kiskunmajsáról, Kistelekről, Kiszomborról, Magyarcsanádról, Makóról, Mindszentről, Pitvarosból, Szentésről, Szőregről és Újkécskéről.⁹⁹ A falusi zsidók összefogdosását csendőrök hajtották végre, akik Liptay László ezredesnek, az V. csendőrkerület parancsnokának tartoztak engedelmességgel.¹⁰⁰ Szaktanáccsal és támogatással a szegedi és Csongrád megyei végleges megoldás megvalósításában az SS szolgált Franz Abromeit és Argermayer irányításával, akik mindketten az Eichmann-féle Sonderkommando tagjai voltak.

A deportálások közben a rendőrség politikai osztálya plakátokkal árasztotta el a várost, melynek szövege a *Szegedi Friss Újság* június 21-i számában is megjelent, és a következőkre szólított fel:

- a bármi okból, így mentesítés vagy vegyes házasság miatt a gettóba be nem került zsidóknak haladéktalanul jelentkezniük kellett a rendőrkapitányságon június 22-én éjfélig bezárólag;
- minden ház-, diákszálló- és szállodatulajdonosnak, valamint a kórházak és egészségügyi intézmények vezetőinek a fenti határidőig jelenteniük kellett a náluk lakó zsidókat;
- a város valamennyi polgárának jelentenie kellett, ha tudott olyan zsidóról vagy bárkiről, aki feltehetően zsidó, aki a gettón kívül tartózkodott.¹⁰¹

A zsidók addigi reménykedése, hogy valahogy átvészelik a háborút, egyszeriben kétségbeesésnek adta át a helyét. Állítólag csupán az átszállítás első napján ötven öngyilkosság történt.¹⁰²